

Utbildningsinspektion i Wallerska skolan förskoleklass, grundskola årskurs 1–5

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Wallerska skolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	138
Förskoleklass	38
Grundskola	193

Wallerska skolan tillhör skolförvaltning Nordväst. Sedan läsårets början är Wallerska skolan en egen enhet. Dessförinnan utgjorde Wallerska skolan tillsammans med Närkes Kils skola ett rektorsområde.

Skolan består av förskoleklass och årskurserna 1–5 samt delvis lokalintegrerad skolbarnsomsorg. Verksamheten är organiserad i tre arbetsenheter, som finns i tre hus. En enhet omfattar de två förskoleklasserna, en årskurserna 1–3 och den tredje enheten årskurserna 4–5. Fritidshem finns i samtliga tre byggnader. Arbetsenheterna är i sin tur uppdelade i arbetslag. De två förskoleklasserna utgör ett arbetslag, årskurserna 1–3 var sitt arbetslag och de tre klasser som omfattar eleverna i årskurserna 4 och 5. Det ”praktisk-estetiska arbetslaget” utgör ett eget arbetslag. Årskurserna 4 och 5 är åldersblandade, övriga klasser är åldershomogena.

Arbetsenheterna leds av var sin utvecklingsledare som tillsammans med rektor bildar skolans ledningsgrupp. I ledningsgruppen ingår också en fritidspedagog som representerar fritidshemsverksamheten.

På skolan är 27 personer anställda fördelade på yrkeskategorierna förskollärare, fritidspedagog, lärare, skolsköterska, vaktmästare och rektor.

Wallerska skolan är belägen mitt i ett etablerat villaområde, Nya Hjärsta, i västra delen av Örebro. Flertalet elever har gång- eller cykelavstånd till skolan.

38 elever har annat modersmål än svenska.

Wallerska skolans huvudbyggnad är uppförd 1967. Tillbyggnader i form av paviljonger är uppförda på skolgården. Ombyggnationer och verksamhetsanpassningar har gjorts i vissa delar av skolans lokaler. Skolgården är försedd med mycket lekutrustning och de såväl ut- som invändigt välhållna lokalerna ger ett välkomnande intryck.

Genomförandet av inspektionen i Wallerska skolan

Skolverket sände den 28 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Wallerska skolan har bestått av undervisningsråden Karin Nilsson och Inger Nyberg Gummesson. Besök i Wallerska skolan genomfördes den 9 - 10 december 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildnings-

inspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Wallerska skolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Wallerska skolan genomfördes formella intervjuer med elever i årskurserna 2 och 5, lärare i dessa klasser, föräldrar till intervjuade elever, skolsköterskan, en representant för skolans antimobbningssteam, en representant för stödteamet samt rektor. Lektioner i framför allt årskurserna 2 och 5 besöktes. Inspektörerna genomförde även dokumentstudier på plats.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Wallerska skolans verksamhetsidé är enligt kvalitetsredovisningen ”Att skapa en kamratskola – en trygg skola med god inlärningsmiljö i ett positivt arbetsklimat”. Varje termin utvärderas skolans värdegrundsmål genom en trivselenkät utarbetad av skolans antimobbningssteam och ställd till samtliga elever. I enkäten graderas bedömningarna i mycket bra, bra och dåligt. Höstens enkätresultat visar att 98 procent av eleverna trivs mycket bra eller bra i klassen. Samma positiva resultat visar svaren på frågor om andras beteende gentemot den som besvarat enkäten och den svarandes eget beteende gentemot andra. Betyddligt fler elever anger emellertid i enkätundersökningen att de uppmärksammat att kamrater beter sig illa mot varandra. Resultaten från vårterminen visar på samma nöjdhetsgrad. 97 procent av eleverna uppger sig då trivas mycket bra eller bra i klassen. Undersökningarna från tidigare år visar samma tendens.

Enkätutfallet ställs samman och analyseras av antimobbningssteamet som även utarbetar förslag till förbättringar att besluta om i samband med revideringen av handlingsplanen för det förebyggande arbetet. (se 3. Arbetsmiljö och delaktighet.)

I intervjuerna uppger eleverna att de känner sig trygga och att stämningen på skolan är bra. Även om eleverna inte känner till skolans mobbningsplan som

sådan är de väl medvetna om vem de skall vända sig till och hur skolan agerar om en kränkande handling skulle begås. De ser dock gärna att fler rastvakter är ute på skolgården.

Alla intervjuade elever känner väl till mobbningsombudsmännens (mombus) och kamratstödjarnas uppgifter på framför allt rasterna.

Föräldrarna anger sig vara mycket nöjda med skolans förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö och de åtgärder som vidtagits då problem uppstått.

Stämningen i klassrummen präglades vid besöket av trygghet och arbetslust. Eleverna gavs möjlighet att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Under lektionerna och i intervjuerna visar eleverna i varierande grad att de lärt sig lyssna på andras åsikter och argumentera för sina egna. Elevernas möjligheter att ta ansvar för och påverka själva arbetets innehåll, arbetssätt och redovisningsformer är dock begränsat och beroende av enskilda lärares inställning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av arbetet med värdegrunden är av god kvalitet.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Wallerska skolan är resultatet av det pedagogiska arbetet bedömt utifrån bl.a. resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 5 och en utvärdering av utvecklingssamtalen redovisade i kvalitetsredovisningen för föregående år. Resultaten på de nationella proven visar att en elev inte uppnått målen i vartdera av ämnena svenska, matematik och engelska. Provresultaten från vårterminen innevarande år visar att något fler elever inte uppnådde målen i svenska och engelska.

Kontinuerliga uppföljningar görs av elevernas språkliga utveckling. I de lägre årskurserna har Skolverkets diagnosmaterial "Språket lyfter", ett observations-schema för systematisk iakttagelse av varje individs framsteg, börjat användas. För att följa elevernas läsutveckling införs ett läsutvecklingsschema (LUS). Ett utvecklingsarbete pågår således med att dokumentera elevernas språkliga kunskapsutveckling men några sammanställningar av resultat fanns ännu inte att redovisa vid inspektionen.

I ämnet matematik används läroböckernas diagnoser för att följa upp elevens matematiska förmåga. För övriga ämnen finns elevernas kunnande i relation till målen för utbildningen inte redovisade i någon form av sammanställning. Dock framhöll lärarna i intervjuerna att eleverna uppvisar goda resultat.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamhetens resultat inom området kunskaper är goda. Skolan bör dock vidareutveckla arbetet med att

följa upp varje elevs kunskapsutveckling i samtliga ämnen och utnyttja sammanställningar av verksamhetens samlade resultat i syfte att utveckla den pedagogiska verksamheten.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Walleriska skolans värdegrundsarbete för att skapa en trygg miljö och främja det man kallar kamratskolan är beskrivet i en handlingsplan. Till grund för arbetet ligger en policy som är genomarbetad med personal och föräldrar och antagen på arbetsplatsträff och i skolråd för ett par år sedan. Policyn består i sex värdeord och beskrivningar av hur de vuxna skall förhålla sig och arbeta för att främja kamratskolan. Övningar kring nyckelorden och värdegrundssamtal som bl.a. rör etik och moral, livsstil och relationer är årligen återkommande. De yngre eleverna beskriver i intervjun hur de i samlingar låter en sten eller boll gå runt och att var och en som har föremålet får berätta om något som hänt och att utrymme därefter ges åt allas åsikter om det inträffade. Förtroendesamtal, ett enskilt samtal mellan lärare och elev under "tystnadsplikt", genomförs enligt handlingsplanen åtminstone en gång per termin i alla klasser. Samtalet syftar till att grundlägga en förtroendefull relation mellan lärare och elev och ge varje individ möjlighet att utan påverkan från andra ge sin syn på den egna situationen och andras i klassen. Eleverna skriver även under en överenskommelse om vad de inte vill göra – reta någon, bidra till ryktesspridning eller att någon blir utanför – och vad de i stället vill göra. Föräldrarna skriver under att de tagit del av överenskommelsen. Inspektörerna bedömer att policyn hålls levande i det dagliga arbetet men vill understryka att om en omständighet som innebär anmälningsskyldighet kommer en lärare till del får denne inte med hänvisning till "tystnadsplikten" underlåta att göra en anmälan till socialförvaltningen. Föräldrarepresentanterna uppgav vid intervjun att de kände till dokumentet.

I alla klasser utses veckovis, ibland för en något längre tid, två elever att vara "mombus" med uppgiften att iakttä om någon är utsatt och om så sker omedelbart rapportera till en vuxen. Efter den gångna veckan skriver klassens två "mombusar" en rapport som lämnas i antimobbingsgruppens postfack. Från och med innevarande termin har även kamratstödare i de högre årskurserna utsetts. Dessa har fått utbildning av Landstinget för sitt uppdrag och har haft uppgiften att informera sina yngre kamrater om vad mobbning innebär och också lett s.k. tillitsövningar. Kamratstödjarna ges regelbundet vuxenstöd.

I Walleriska skolans "handlingsplan mot mobbning", reviderad innevarande vårtermin, definieras detta begrepp. Vid konflikter av olika slag som inte är att betrakta som mobbning genomför den som bevittnat en händelse och klasslära-

ren samtal med berörda och föräldrarna informeras. Uppstår en mobbnings-situation tillkallas antimobbningsteamet för samtal med mobbarna. ”Dessa samtal bygger i huvudsak på överraskningsmoment, därför kontaktas föräldrarna först efter detta samtal.” Detta förfaringssätt står i strid med läroplanen. Handlingsprogrammet anger inte att detta omfattar alla former av kränkande behandling och inte heller vilka åtgärder som vidtas vid kränkningar mellan vuxen och elev.

Samtliga klasser har klassråd men inspektörerna erfor att dessa förekommer olika ofta och anses vara av olika stor vikt. I någon klass skriver eleverna upp angelägna frågor på en lapp på klassrumsväggen och klassråd hålles så snart några stycken antecknats. I andra klasser hålles klassråd pliktskyldigast inför ett elevråd. Klassråden behandlar enligt eleverna mestadels andra aktiviteter än själva undervisningen såsom rastaktiviteter, discon etc. Även i elevrådet, i vilket två representanter för varje klass samt rektor deltar, rör sig frågorna om inköp etc., sällan eller aldrig om undervisningens uppläggning eller innehåll. Representerarna i skolans kostråd tycker sig ha möjlighet att påverka matsedeln. Som exempel angav de att en viss köträtt bytts ut.

Eleverna är väl medvetna om att det finns regler och rutiner som gäller för hela skolan men känner inte till om dessa finns nedskrivna och anser sig inte ha fått vara med och ha synpunkter på utformandet.

Skolhälsovården omfattar tillgång till skolsköterska två dagar per vecka. I förskoleklassen och därefter vartannat år genomförs hälsokontroller. Eleverna i årskurs 4 ombeds besvara en enkät som underlag för ett mer ingående hälso-samtal i samband med hälsokontrollen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetsmiljöarbetet är av godtagbar kvalitet liksom samverkan med föräldrarna kring detta arbete.

Elevernas möjligheter till inflytande över utformningen av utbildningen bör emellertid förbättras.

Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör kompletteras så att det framöver omfattar alla former av kränkande behandling inklusive kränkningar mellan vuxna och elever. Föräldrakontakter skall omedelbart tas vid konstaterad mobbning.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Under rubriken ”Vårt uppdrag” anges i skolans verksamhetsplan för innevarande år att det pedagogiska arbetet syftar till att skapa en stimulerande miljö för lärande som präglas av sammanhang och meningsfullhet. Alla vuxna skall

enligt planen samverka kring detta mål. ”För att nå bra resultat i verksamheten har alla vuxna på skolan samma mål och låter barnen arbeta i sin egen takt och presterar efter sin förmåga.”

Samverkan utövas på ett flertal sätt på skolan. Barnen i förskoleklassen och eleverna i årskurs 1 har regelbundet utevistelse, lekar och musik tillsammans. Eleverna i årskurs 2 arbetar i blandade grupper i elevens val, under studiebesök och vissa teman. I arbetslagets för årskurs 2 utvärdering från föregående läsår framhålles det mycket goda samarbetet också mellan klasserna och fritidshemmet.

I årskurs 3 har i de båda klasserna under hösten ett omfattande tema om Örebro genomförts. Arbetet är ett mycket gott exempel på ämnessamverkan. Eleverna arbetade i grupper kring ett minnesmärke eller en viss miljö och deras redovisning på plats framför respektive staty etc. för sina kamrater framhölls i intervjun vara ett utmärkt resultat av samverkan mellan samhällsorienterande ämnen och svenska.

I de tre åldersblandade klasserna i årskurs 4 och 5 har eleverna vissa delar av undervisningen gemensamt medan andra bedrivs årskursvis utgående ifrån den lokalt bearbetade kursplanen för årskursen.

Trots ett flertal goda exempel på samverkan och lärande i ett sammanhang bedömer inspektörerna att en samsyn på kunskapsutveckling saknas på skolan. I samtliga ämnen finns lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna men dessa tycks i olika hög grad vara styrande för verksamheten. Stor spridning i arbetssätt förekommer från mycket lärarstyrd undervisning till mer individuellt anpassade arbetsformer som bättre stämmer överens med Wallerska skolans verksamhetsidé. Föräldrarepresentanterna uppger att de inte känner sig informerade om skolans kunskapsmål.

Eleverna använder sig från och med årskurs 2 av planeringsböcker för att planera hur vissa lektioner per dag skall disponeras för det beting som överenskommit i början av veckan. Under verksamhetsbesöken och i intervjuerna framkom att eleverna i allmänhet är ovana att diskutera mål annat än i termer av mål för veckoarbetet. I sina veckoböcker utvärderar eleverna sin arbetsinsats under den gångna veckan

Elever i behov av särskilda stödåtgärder identifieras av klassläraren och specialläraren varefter elevens föräldrar informeras. Behoven behandlas på en arbetslagsträff, i vilken förslag till åtgärder diskuteras och en eventuell omfördelning av resurser beslutas. Skolan slår i sin handlingsplan för elevvård fast att arbetslaget har det primära ansvaret för eleven, men att detta utser en person som svarar för att ett åtgärdsprogram upprättas och att övriga åtgärder dokumenteras. Ett arbetslag eller en enskild lärare kan via ett skriftligt uppdrag begära stöd från det centrala stödteamet på förvaltningen. Inspektörerna bedömer att elevernas rätt till särskilt stöd tillgodoses.

Resultatet av enkätundersökningen angående skolans utvecklingssamtal genomförd endast i ett par arbetslag visar att föräldrarna är nöjda eller mycket nöjda med samtalen i sin helhet. Samtliga anser att de givits möjligheter att diskutera sina barns kunskapsutveckling och sociala situation.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten är av god kvalitet. På skolan bör emellertid gemensamma diskussioner föras om de nationella målen och skolans arbetsformer.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

För styrning, ledning och kvalitetsarbete i Wallerska skolan finns en rektor. Nuvarande befattningshavare tillträdde sin tjänst vid läsårets början efter att ha varit biträdande rektor i det tidigare rektorsområdet Wallerska skolan – Närkes Kils skola med platsansvar för den senare.

Kontakten med förvaltningen bedömer rektor fungera tillfredsställande. Vid regelbundna verksamhetskonferenser i område Varberga, som Wallerska skolan tillhör, träffar rektor förvaltningschefen för skolområde Nordväst. Förvaltningschefen finns även tillgänglig vid behov och som nytillträdd på tjänsten anser sig rektor ha fått ett gott stöd.

Rektor har det övergripande ledningsansvaret för den pedagogiska och administrativa utvecklingen på Wallerska skolan men anser sig själv ännu inte ha hunnit utveckla full förtroenhet med den dagliga verksamheten.

Skolans ledningsgrupp består av rektor, utvecklingsledarna för de tre arbetsenheterna samt en företrädare för fritidsverksamheten. Nuvarande utformning av organisationen i arbetsenheter och arbetslag bedömer inspektörerna inte vara optimal för att stödja ett förbättringsarbete på skolan. Skolan har gemensamma uttalade mål för arbetet med att skapa en trygg arbetsmiljö men för det pedagogiska utvecklingsarbetet i övrigt finns inga tydligt framskrivna mål som omfattar hela skolan. De olika arbetslagens målbeskrivningar uttrycker inte tillsammans en progression i kunskandet gällande exempelvis elevernas delaktighet, inflytande och ansvar, vilket tyder på att lärarna i olika hög grad tillämpar de nationella styrdokumenterna. Målstyrningen i Wallerska skolan bör utvecklas.

Uppföljningar och utvärderingar görs på såväl klass- och arbetslagsnivå som skolnivå men utan större systematik. Sammanställningar av resultat sker oftast enbart på klassnivå och kommer därmed inte hela skolan till del som underlag för förbättringsåtgärder. Resultat och utvärderingar över tid finns inte lätt att tillgå för bedömning av utvecklingen i ett längre perspektiv än det gångna läsåret.

Skolans kvalitetsredovisning för år 2003 är till innehåll och struktur utformad i enlighet med skolförvaltningens instruktioner. Rektor uppgav vid intervjun att dessa varit otydliga och att skolans kunskaper i målformulering och resultatuppföljning är bristfälliga. Kvalitetsredovisningen bör på ett tydligare sätt redovisa

sambanden mellan de nationella målen, resultat, bedömning och förslag till åtgärder. I detta arbete bör också elever och föräldrar involveras.

Inspektionen visar att rutinerna för formella beslut och förvaringen av dessa bör ses över.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och ledning är av godtagbar kvalitet. Rektor bör ta ett ökat ansvar för att verksamheten som helhet organiseras och styrs mot målen.

Kvalitetsarbetet är av godtagbar kvalitet men bör förbättras så att systematiska uppföljningar och utvärderingar av den pedagogiska verksamheten ligger till grund för kvalitetsredovisning och förbättringsåtgärder.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

I Walleriska skolan erbjuds eleverna från och med årskurs 2 att inför fyra perioder per läsår önska ämnen att bredda och fördjupa sina kunskaper i inom elevens val. Det totala utbudet under ett läsår omfattar flertalet av skolans ämnen.

Skolan erbjuder inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap varför eleverna inte ges möjlighet att uppnå målen för ämnet i årskurs 5.

Elevernas rätt till svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmålet har innevarande läsår inte beaktats av enligt rektor ekonomiska skäl. Enligt grundskoleförordningen skall rektor besluta om sådan undervisning om behov finns.

Den i skolförvaltningen centrala modersmålsavdelningen ansvarar för att cirka 25 elever erhåller undervisning i ett flertal modersmål

Skolans lokaler är anpassade för eventuella funktionshindrade elever.

Skolan är från och med innevarande läsår avgiftsfri vilket bekräftas av eleverna och föräldrarepresentanterna. Endast enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna förekommer.

Den information föräldrarna får om skolans verksamhet på klassnivå är de mycket nöjda med. Föräldrarna till barnen i förskoleklassen och i de lägre klasserna erhåller regelbundet veckobrev som de i intervjun betecknade som mycket informativa. I de högre årskurserna lämnas veckobrev hem varje vecka i en av årskurs 4–5-klasserna, i de övriga endast sporadiskt. I stället skriver eleverna

själva in läxor och kommande aktiviteter i sina kontaktböcker som tas hem för påskrift. Vid föräldraintervjun framgick emellertid att informationen på skolnivå om utbildningens innehåll, elevernas rättigheter etc. är otillräcklig och bör förbättras.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning generellt är god.

Det är inte godtagbart att skolan underlåter att ge eleverna möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap samt att erbjuda elever svenska som andraspråk och studiehandledning på modersmålet.

Informationen till föräldrarna om utbildningens innehåll bör förbättras.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Wallerska skolan är 27 personer anställda. Samtliga lärare har adekvat utbildning för sitt uppdrag. Personalförsörjningen präglas av kortsiktighet genom att nyexaminerade lärare nödgats lämna skolan på grund av besparingar.

I kvalitetsredovisningen lyfts ett antal förbättringsområden fram som kompetensutveckling bedrivs eller kommer att bedrivas kring - målformulering, resultatuppföljning och dokumentation, elevinflytande samt språkutveckling. Personalen framförde vid intervjutillfället att tidigare genomförd kompetensutbildning känts meningsfull och framhöll särskilt ItiS fortbildningen (IT i skolan).

Eleverna har utan kostnad tillgång till böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel. Datorer finns i flertalet klassrum, oftast placerade i angränsande grupprum, men standarden är låg, tillgången begränsad och teknisk support saknas.

Lokalbrist råder på skolan. Bland annat bedrivs musikundervisningen i skolans bibliotek, vilket bl.a. fått till följd att de äldre eleverna varannan vecka besöker stadsbiblioteket i Varberga. Vissa delar av skolan är upprustade och verksamhetsanpassade medan flertalet lokaler är traditionellt utformade med klassrum och tillhörande grupprum. Inspektörerna bedömer dock lokalerna vara så beskaffade att de svarar mot de pedagogiska kraven i utbildningen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången på resurser är goda.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Wallerska skolan övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- elevernas möjligheter att påverka arbetets innehåll, arbetssätt och redovisningsformer,
- uppföljning av varje elevs kunskapsutveckling i alla ämnen och redovisningar av skolans samlade resultat,
- komplettering av handlingsprogrammet mot kränkande behandling,
- gemensamma diskussioner kring de nationella målen och skolans arbetsformer för att nå dessa,
- kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningens innehåll,
- utveckling av målstyrningen samt
- informationen om utbildningen till föräldrar

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Föräldrakontakter tas inte utan dröjsmål vid konstaterad kränkning (Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet 2.4 och 2.8).
- Eleverna ges inte möjlighet att uppnå målen i hem- och konsumentkunskap (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, bil. 3 skollagen).
- Elever ges inte möjlighet att få undervisning i svenska som andraspråk samt studiehandledning på modersmålet (2 kap. 15 § och 5 kap.2 § grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-04-29

Linköping

Karin Nilsson

Inger Nyberg Gummesson